



Дмитро Гладких

Кандидат економічних наук, доцент

## Ключові показники діяльності банків України за підсумками 2012 року

*Пропонуємо увазі читачів уже традиційний аналіз підсумків діяльності банківської системи України за попередній рік. Наш багаторічний постійний оглядач на основі розгорнутої статистичної інформації про структуру активів, зобов'язань, власного капіталу, прибутки і збитки банків України за станом на 01.01.2013 р., що була опублікована в третьому номері журналу "Вісник НБУ", розглядає найвищі та найнижчі значення основних показників у цілому по банківській системі та в розрізі окремих банків і викладає результати свого дослідження у формі таблиць із супровідними авторськими коментарями.*

*Слід зазначити, що високі або низькі значення тих чи інших показників ще не є ознакою надійності або наявності проблем у діяльності конкретного банку. Проте вони можуть стати приводом для ретельнішого аналізу окремими банками обраної стратегії і тактики, стилю і методів власної роботи. Також зауважуємо, що даний експрес-аналіз відображає точку зору автора і не є офіційною оцінкою діяльності банків з боку Національного банку України.*

Обираючи або змінюючи банк, його клієнти (юридичні і фізичні особи, вкладники) керуються переважно або іміджевими мотивами (відомий бренд, реклама, наявність іноземних акціонерів тощо), або цінними (високі ставки за депозитами, привабливі тарифи на розрахунково-касове обслуговування, вигідні пропозиції кредитування).

Водночас відкриті офіційні джерела (Офіційне інтернет-представництво Національного банку України, журнал "Вісник НБУ") містять достатній обсяг звітної інформації про будь-який банк, що дає змогу самостійно у загальних рисах визначити основні напрями його діяльності, темпи зростання або скорочення різних видів активно-пасивних операцій, якість активів і кредитного портфеля, рівень залежності від коштів населення, прибутковість, збалансованість структури активів, залучених коштів і капіталу. Отже, самостійно і значною мірою достовірно визначити його надійність на найближчу перспективу.

У третьому номері журналу за 2013 рік опубліковано структуру активів,

зобов'язань, власного капіталу, дані про прибутки і збитки банків України за станом на 01.01.2013 р. На нашу думку, ці дані потребують додаткового аналізу як по банківській системі в цілому, так і щодо окремих банків.

З огляду на те, що згадана статистика описує 175 банківських установ, навести значення всіх коефіцієнтів для кожного банку в межах однієї статті неможливо. Тому зосередимо увагу лише на тих значеннях, які стосуються банківської системи в цілому та окремих банків, показники котрих суттєво відхиляються у той чи інший бік від середніх.

На базі відкритих джерел можна розрахувати кілька десятків показників діяльності будь-якого банку. Проте у цій статті розглянемо 18 найважливіших і найпростіших для розрахунку.

1. **Динаміка активів за звітний період.** Якщо вся банківська система і абсолютна більшість банків за звітний рік демонструє зростання обсягів активів, то їх скорочення у певному банку може бути спричинене різними факторами, у тому числі об'єктивними і вагомими, проте потребує додат-

кового аналізу і прояснення.

2. **Питома вага кредитного портфеля у структурі активів.** Кредитування — традиційне і здебільшого головне джерело банківських доходів. Проте конкретний банк може бути новоствореним і ще не сформувати значного обсягу кредитного портфеля, а може свідомо надавати перевагу міжбанківським активним операціям, інвестиціям у цінні папери чи інші фінансові інструменти. Отже, цей показник дає змогу визначити, чи є кредитування основним напрямом діяльності банку.

3. **Питома вага кредитів юридичних і фізичних осіб у структурі кредитного портфеля** дає підстави визначити перелік банків, які орієнтуються на кредитування відповідно підприємств і населення.

4. **Динаміка кредитного портфеля за звітний період.** Скорочення кредитного портфеля само по собі не є негативним показником, адже може свідчити про планове погашення стандартних кредитів або про списання проблемних кредитів за рахунок страхового резерву. Натомість зростання обсягів кредитного портфеля окремих банків

на тлі загального його скорочення у банківській системі є позитивним сигналом, що свідчить про наявність у даного банку вільних ресурсів і бажання ефективно їх розміщувати.

5. **Питома вага цінних паперів у структурі** активів банківської системи в останні роки не перевищує 10%. Проте існують цілком надійні, ефективні і прибуткові банки, які з різних причин мають вагому частку активів, розміщених у вигляді як державних, так і корпоративних цінних паперів.

6. **Питома вага основних засобів і нематеріальних активів у структурі активів** останніми роками не перевищує 5% від загальних активів банківської системи України і сама по собі не є однозначно позитивною чи негативною ознакою. Існують банки, котрі свідомо розміщують свої відділення в орендованих приміщеннях, аби мати змогу оперативної їх закрити в разі потреби. Інші банки, навпаки, купують приміщення для нових відділень, щоб не залежати від примх орендодавців, цінних коливань на ринку офісної нерухомості та економити на майбутніх витратах на оренду. Слід також враховувати низьку ліквідність основних фондів даного призначення, принаймні тривалий термін їх реалізації.

7. **Питома вага інших активів у структурі активів** також є одним із показників ефективності управління банківською установою. Адже чим менше значення цього показника, тим меншою є відносна частка активів, що не приносять дохід.

8. **Відношення сформованих страхових резервів під кредитні операції до кредитного портфеля та відношення резервів під активні операції до активів** на звітну дату. Чим меншим є значення цих показників (безумовно, якщо банк адекватно оцінює якість власних активів і своєчасно та у повному обсязі формує страхові резерви), тим "якісніші" його активи, зокрема, кредити, тим краще почувається банк. І навпаки.

9. **Питома вага заборгованості перед юридичними особами у структурі зобов'язань** характеризує напрям діяльності банківської установи у сфері залучення пасивів, її орієнтацію на корпоративний чи роздрібний бізнес (населення).

10. **Питома вага коштів населення в структурі зобов'язань** свідчить про рівень залежності банку від достатньої динамічних і схильних до зміни банку вкладників.

11. **Динаміка вкладів населення за звітний період** є яскравим показником привабливості банку з погляду роздрібних клієнтів.

12. **Абсолютний розмір власного капіталу** є найголовнішим окремо взятим показником "здоров'я" та надійності банку, адже капітал є "подушкою безпеки" і захистом від впливу негативних зовнішніх та внутрішніх чинників як для самого банку, так і для його клієнтів.

13. **Динаміка власного капіталу за звітний період.** Останніми роками на рівні банківської системи в цілому відбувається зростання обсягів власного капіталу. Отже, скорочення капіталу певного конкретного банку є негативним сигналом і потребує додаткового аналізу причин такої динаміки.

14. **Абсолютний розмір поточного прибутку** є одним із головних показників діяльності банку. За результатами останніх років переважна більшість банків мала додатне значення цього показника.

15. **Прибутковість активів за звітний період** визначається як відношення поточного прибутку до середньої суми активів за звітний період. Характеризує ефективність використання активів і не залежить безпосередньо від їх розміру.

16. **Прибутковість капіталу за звітний період** визначається як відношення поточного прибутку до середньої суми власного капіталу за звітний період. Характеризує ефективність використання власних коштів банку і не залежить безпосередньо від їх обсягу.

17. **Питома вага статутного капіталу у власному капіталі** свідчить про наявність (відсутність) значного обсягу прибутку минулих років, прибутку поточного року та різних видів резервів як складових капіталу, отже, про загальну ефективність діяльності. Якщо банк не є новоствореним, частка статутного капіталу в структурі власного капіталу повинна поступово зменшуватися.

18. **Обсяг витрат на сплату податку на прибуток** опосередковано характеризує прибутковість банку та ступінь його участі у формуванні податкової частини доходів консолідованого державного бюджету.

Отже, першим із названих нами показників, що характеризують фінансовий стан банківської установи, є **динаміка активів за звітний період.**

Стосовно банківської системи в цілому, то за 2012 рік абсолютне зрос-

Таблиця 1. Динаміка активів окремих банків України за підсумками 2012 року

| Зростання обсягів активів (≥ 1 млрд. грн.) |                           |                           |
|--|---------------------------|---------------------------|
| Назва банку                                | Сума зростання, тис. грн. | Відносне зростання, %     |
| Приватбанк                                 | 27 310 239                | 19                        |
| Укресімбанк                                | 12 845 443                | 17                        |
| Ощадбанк                                   | 12 027 058                | 16                        |
| Дочірній банк Сбербанку Росії              | 10 093 411                | 60                        |
| Дельта-банк                                | 6 626 052                 | 29                        |
| Креді Агріколь-банк                        | 6 284 129                 | 91                        |
| ВіЕйБі-банк                                | 4 154 321                 | 46                        |
| Всеукраїнський банк розвитку               | 3 298 925                 | 229                       |
| Промінвестбанк                             | 3 157 127                 | 8                         |
| ДІВІ-банк                                  | 3 060 104                 | 281                       |
| Укргазбанк                                 | 2 839 761                 | 16                        |
| Авант-банк                                 | 2 559 452                 | 213                       |
| Златобанк                                  | 1 993 144                 | 62                        |
| Імексбанк                                  | 1 795 580                 | 25                        |
| Банк "3/4"                                 | 1 783 962                 | 52                        |
| Фідобанк                                   | 1 708 992                 | 53                        |
| Терра-банк                                 | 1 638 388                 | 56                        |
| Дойче-банк ДБУ                             | 1 601 950                 | 356                       |
| "Хрещатик"                                 | 1 450 630                 | 20                        |
| Укрбізнесбанк                              | 1 393 820                 | 45                        |
| "Восток"                                   | 1 335 325                 | 340                       |
| "Русский стандарт"                         | 1 275 331                 | 88                        |
| Укрінбанк                                  | 1 096 660                 | 27                        |
| Південкомбанк                              | 1 016 234                 | 22                        |
| Зменшення обсягів активів (≥ 10%)          |                           |                           |
| Назва банку                                | Відносне зменшення, %     | Сума зменшення, тис. грн. |
| Сведбанк                                   | -61                       | -5 115 280                |
| "Український капітал"                      | -54                       | -520 572                  |
| "Центр"                                    | -48                       | -141 905                  |
| Профінбанк                                 | -46                       | -154 673                  |
| АПЕКС-банк                                 | -40                       | -515 546                  |
| "Таврика"                                  | -40                       | -1 732 036                |
| Катеринославський комерційний банк         | -33                       | -337 002                  |
| Комерційний індустріальний банк            | -32                       | -103 173                  |
| Фінексбанк                                 | -32                       | -126 410                  |
| Інтеграл-банк                              | -28                       | -702 833                  |
| "Укоопспілка"                              | -27                       | -114 416                  |
| Піреус-банк МКБ                            | -26                       | -1 075 827                |
| БМ-банк                                    | -25                       | -841 020                  |
| Фольксбанк                                 | -24                       | -701 049                  |
| Укрсіббанк                                 | -21                       | -6 979 795                |
| Ерсте банк                                 | -20                       | -1 973 162                |
| "Союз"                                     | -20                       | -899 103                  |
| Перший український міжнародний банк        | -19                       | -6 636 247                |
| "Форум"                                    | -17                       | -1 806 854                |
| Актив-банк                                 | -17                       | -576 979                  |
| Укргазпромбанк                             | -16                       | -179 203                  |
| Експобанк                                  | -13                       | -293 264                  |
| Місто-банк                                 | -13                       | -234 104                  |
| Міжнародний інвестиційний банк             | -13                       | -229 667                  |
| Артем-банк                                 | -12                       | -43 642                   |
| Унікомбанк                                 | -11                       | -63 917                   |
| ОТП-банк                                   | -11                       | -2 469 734                |
| "Контракт"                                 | -11                       | -69 646                   |
| Правекс-банк                               | -11                       | -624 960                  |
| Брокбізнесбанк                             | -11                       | -2 012 548                |
| "Траст-капітал"                            | -10                       | -47 384                   |
| "Велес"                                    | -10                       | -16 531                   |
| Марфін-банк                                | -10                       | -437 412                  |

тання обсягів активів становило 73 млрд. грн., або 7% (для порівняння: за 2011 рік цей показник становив 112 млрд. грн., або 12%).

На нашу думку, в разі зростання цього показника його значення доцільно аналізувати передусім з урахуванням абсолютних сум, а в разі зменшення – відносних. Відповідні дані наведено в таблиці 1.

Зростання обсягів активів окремого банку протягом звітного періоду само собою ще не є критерієм його високої надійності й привабливості для інвесторів і вкладників. До речі, як і зниження (зрозуміло, що йдеться лише про незначні відносні коливання цього показника). Значно важливішою є спроможність банку ефективно використовувати наявні активи. Тому доцільно розглянути структуру активів.

**Питома вага кредитного портфеля у структурі активів** визначає основний напрям діяльності банку, адже розподіляє всі банки на ті, що спрямовані на кредитування кінцевого позичальника, і ті, які надають перевагу іншим видам активних операцій (міжбанківським кредитам, цінним паперам тощо).

Таблиця 2 містить перелік банків, які мають гранично великі та гранично малі значення цього показника порівняно з середнім рівнем по банківській системі, що на 01.01.2013 р. становив 62% (на 01.01.2012 р. – 77%).

Надмірно високе значення показника питомої ваги кредитного портфеля в структурі активів не завжди є свідченням орієнтації банку переважно на кредитні операції. Іноді це також може бути наслідком суттєвих фінансових негараздів у банківській установі (наприклад, якщо більшість кредитів – сумнівні до повернення, а всі ліквідні активи вже витрачено на виконання платіжних вимог клієнтів).

Відповідно надмірно низька питома вага кредитів у структурі активів може свідчити про домінування в ній не міжбанківських кредитів і державних цінних паперів, а основних засобів, дебіторської заборгованості, нарахованих, але не отриманих доходів або інших складових, які не приносять банку доходів.

Співвідношення **питомої ваги кредитів юридичних осіб і кредитів фізичних осіб у структурі кредитного портфеля** дає підстави скласти перелік банків, що орієнтуються на кредитування відповідно підприємств чи населення.

Таблиця 2. Питома вага кредитного портфеля в активах окремих банків України на 01.01.2013 р.

| Банківські установи зі значним розміром кредитного портфеля (≥ 80%)  | Значення показника, % |
|--|-----------------------|
| “Таврика”  | 98                    |
| Унікомбанк   | 97                    |
| “Аксіома”  | 94                    |
| ДІВІ-банк  | 94                    |
| “Конкорд”  | 93                    |
| Катеринославський комерційний банк                                   | 91                    |
| “Столичний”  | 88                    |
| “Велес”  | 88                    |
| Імексбанк  | 88                    |
| “Національні інвестиції”   | 87                    |
| Європромбанк   | 86                    |
| “Русский стандарт”   | 84                    |
| Фортуна-банк   | 84                    |
| “Аркада”   | 84                    |
| Промекономбанк   | 83                    |
| “Український фінансовий світ”  | 83                    |
| Європейський банк раціонального фінансування                         | 83                    |
| Кредитпромбанк   | 83                    |
| Інтеркредитбанк  | 82                    |
| “Восток”   | 82                    |
| Брокбізнесбанк   | 82                    |
| “Фінанси та кредит”  | 82                    |
| “Фінансова ініціатива”   | 81                    |
| “Грант”  | 81                    |
| “Золоті ворота”  | 80                    |
| Банківські установи з незначним розміром кредитного портфеля (≤ 40%) | Значення показника, % |
| Альпарі-банк   | 0                     |
| Дойче-банк ДБУ   | 1                     |
| Профінбанк   | 1                     |
| “Фінансовий партнер”   | 3                     |
| Родовід-банк   | 3                     |
| Банк “3/4”   | 7                     |
| “Фамільний”  | 11                    |
| Діапазон-максимум-банк   | 15                    |
| Український банк реконструкції та розвитку                           | 17                    |
| Фідобанк   | 21                    |
| БТА-банк   | 21                    |
| Авант-банк   | 22                    |
| ТММ-банк   | 23                    |
| Інтеграл-банк  | 26                    |
| Міський комерційний банк   | 27                    |
| “Глобус”   | 27                    |
| Фінексбанк   | 27                    |
| Східно-промисловий банк  | 28                    |
| Комерційний індустріальний банк                                      | 31                    |
| Артем-банк   | 32                    |
| “Київ”   | 33                    |
| Терра-банк   | 36                    |
| Сітібанк   | 36                    |
| Єврогазбанк  | 37                    |
| Мотор-банк   | 37                    |
| “Даніель”  | 37                    |
| “ТК-кредит”  | 38                    |
| Євробанк   | 39                    |
| Прайм-банк   | 40                    |
| “Український капітал”  | 40                    |

Таблиця 3. Питома вага кредитів фізичних осіб у кредитному портфелі окремих банків України на 01.01.2013 р.

| Банківські установи зі значним обсягом кредитного портфеля фізичних осіб (≥ 30% наданих кредитів) | Значення показника, % |
|---|-----------------------|
| “Ренесанс-капітал”  | 100                   |
| Профінбанк  | 100                   |
| “Фамільний”   | 99                    |
| Платинум-банк   | 99                    |
| “Русский стандарт”  | 96                    |
| Ідея-банк   | 96                    |
| Банк “3/4”  | 76                    |
| Акцент-банк   | 73                    |
| АСТРА-банк  | 65                    |
| Старокиївський банк   | 63                    |
| Правекс-банк  | 62                    |
| Укрсиббанк  | 58                    |
| “Траст”   | 57                    |
| Укрсоцбанк  | 53                    |
| Дельта-банк   | 51                    |
| “Надра”   | 49                    |
| Фідобанк  | 42                    |
| АПЕКС-банк  | 42                    |
| Універсал-банк  | 42                    |
| Ерсте банк  | 40                    |
| Родовід-банк  | 40                    |
| Прокредит-банк  | 36                    |
| ОТП-банк  | 35                    |
| Фольксбанк  | 35                    |
| Кредобанк   | 33                    |
| Банк Кіпру  | 33                    |
| Актив-банк  | 33                    |
| Артем-банк  | 32                    |
| “Український капітал”   | 31                    |
| Укрбудінвестбанк  | 31                    |
| “Капітал”   | 30                    |
| Експрес-банк  | 30                    |
| Банківські установи з незначним обсягом кредитного портфеля фізичних осіб (≤ 1% наданих кредитів) |                       |
| “Київ”  |                       |
| Фортуна-банк  |                       |
| Інтеркредитбанк   |                       |
| “Союз”  |                       |
| “Січ”   |                       |
| ІНГ-банк Україна  |                       |
| “Восток”  |                       |
| Кредитвестбанк  |                       |
| Класик-банк   |                       |
| Південкомбанк   |                       |
| Європромбанк  |                       |
| “Фінансова ініціатива”  |                       |
| Інтербанк   |                       |
| “Софійський”  |                       |
| “Центр”   |                       |
| Промінвестбанк  |                       |
| “Преміум”   |                       |
| “Аксіома”   |                       |
| Унікомбанк  |                       |
| Меліор-банк   |                       |
| “Народний капітал”  |                       |
| “Велес”   |                       |
| Катеринославський комерційний банк  |                       |
| “Конкорд”   |                       |
| ДІВІ-банк   |                       |
| Дойче-банк ДБУ  |                       |
| СЕБ-корпоративний банк  |                       |



Таблиця 4. Динаміка кредитного портфеля окремих банків України протягом 2012 року

| Банки, які збільшили обсяг кредитного портфеля на ≥ 300 млн. грн. | Абсолютне зростання, тис. грн. | Відносне зростання, %          |
|---|--------------------------------|--------------------------------|
| Дочірній банк Сбербанку Росії                                     | 4 774 588                      | 31                             |
| Креді Агриколь-банк   | 3 939 559                      | 71                             |
| ДІВІ-банк   | 3 592 580                      | 1 160                          |
| Всеукраїнський банк розвитку                                      | 1 789 288                      | 195                            |
| Златобанк   | 1 470 770                      | 58                             |
| ВІЕІБІ-банк   | 1 200 798                      | 19                             |
| "Русский стандарт"  | 1 175 106                      | 105                            |
| Імексбанк   | 1 161 882                      | 17                             |
| "Восток"  | 1 067 979                      | 300                            |
| ІНГ-банк Україна  | 809 951                        | 10                             |
| Укрбізнесбанк   | 718 707                        | 32                             |
| ТАС-комбанк   | 500 535                        | 50                             |
| Ідея-банк   | 477 565                        | 41                             |
| Терра-банк  | 475 843                        | 42                             |
| Фортуна-банк  | 415 770                        | 27                             |
| Брокбізнесбанк  | 359 656                        | 3                              |
| Укрінбанк   | 340 881                        | 12                             |
| Міський комерційний банк  | 339 524                        | 68                             |
| Фінбанк   | 328 743                        | 26                             |
| Мегабанк  | 316 822                        | 9                              |
| Єврогазбанк   | 300 171                        | 43                             |
| Банки, які зменшили обсяг кредитного портфеля на ≥ 20%            | Відносне зменшення, %          | Абсолютне зменшення, тис. грн. |
| Профінбанк  | -99                            | -207 588                       |
| Родовід-банк  | -93                            | -4 085 300                     |
| Сведбанк  | -74                            | -6 434 946                     |
| "Київ"  | -61                            | -1 491 439                     |
| Діапазон-максимум-банк  | -56                            | -85 697                        |
| "Фамільний"   | -55                            | -23 556                        |
| Фідобанк  | -47                            | -907 131                       |
| Укргазбанк  | -46                            | -7 538 215                     |
| Катеринославський комерційний банк                                | -45                            | -507 437                       |
| Дойче-банк ДБУ  | -45                            | -12 215                        |
| БТА-банк  | -45                            | -1 005 877                     |
| Східно-промисловий банк   | -44                            | -35 900                        |
| Піреус-банк МКБ   | -43                            | -1 168 559                     |
| Марфін-банк   | -43                            | -1 359 485                     |
| "Форум"   | -42                            | -4 721 877                     |
| "Альянс"  | -39                            | -37 639                        |
| Західкомбанк  | -39                            | -381 455                       |
| ТММ-банк  | -38                            | -30 563                        |
| Унікредит-банк  | -37                            | -1 691 885                     |
| "Український капітал"   | -37                            | -104 126                       |
| Укросоцбанк   | -36                            | -13 562 620                    |
| Укрсиббанк  | -34                            | -8 061 110                     |
| Правекс-банк  | -33                            | -1 698 714                     |
| БМ-банк   | -32                            | -892 209                       |
| Кредит-Європа-банк  | -31                            | -350 265                       |
| Унікомбанк  | -31                            | -223 776                       |
| Ерсте банк  | -30                            | -1 538 673                     |
| ВТБ-банк  | -29                            | -9 608 447                     |
| Універсал-банк  | -28                            | -1 596 417                     |
| ОТП-банк  | -27                            | -5 495 441                     |
| "Укоопспілка"   | -27                            | -73 669                        |
| Інтеграл-банк   | -27                            | -170 978                       |
| Альфа-банк  | -26                            | -6 187 840                     |
| "Велес"   | -26                            | -45 819                        |
| "Даніель"   | -26                            | -179 943                       |
| "Петрокомерц-Україна"   | -25                            | -163 743                       |
| Артем-банк  | -25                            | -34 889                        |
| Укресімбанк   | -23                            | -12 330 868                    |
| Актив-банк  | -23                            | -626 790                       |
| "Союз"  | -22                            | -753 294                       |
| Експобанк   | -22                            | -333 773                       |
| "Таврика"   | -21                            | -672 645                       |
| Акцент-банк   | -20                            | -250 695                       |

Таблиця 5. Питома вага цінних паперів та інвестицій у структурі активів окремих банків України на 01.01.2013 р.

| Банківські установи, що мають значні інвестиції у цінні папери (≥ 10%) | Значення показника, % |
|--|-----------------------|
| "Фінансовий партнер"   | 41                    |
| Фідобанк   | 40                    |
| Інтербанк  | 32                    |
| Стібанк  | 31                    |
| "Фамільний"  | 29                    |
| АСТРА-банк   | 28                    |
| Укргазбанк   | 25                    |
| "Петрокомерц-Україна"  | 25                    |
| Укрбудінвестбанк   | 24                    |
| "Даніель"  | 24                    |
| Кредит-Європа-банк   | 24                    |
| Укресімбанк  | 23                    |
| Євробанк   | 22                    |
| Терра-банк   | 21                    |
| Артем-банк   | 21                    |
| "Стандарт"   | 20                    |
| Перший банк  | 19                    |
| Ерсте банк   | 19                    |
| "Меркурій"   | 17                    |
| "Хрещатик"   | 16                    |
| Кредобанк  | 16                    |
| Всеукраїнський банк розвитку   | 16                    |
| Ощадбанк   | 15                    |
| Легбанк  | 15                    |
| Універсал-банк   | 14                    |
| "Богуслав"   | 13                    |
| ТММ-банк   | 13                    |
| "Український капітал"  | 13                    |
| Південкомбанк  | 12                    |
| Перший український міжнародний банк                                    | 12                    |
| Мета-банк  | 11                    |
| Індустріалбанк   | 11                    |
| Єврогазбанк  | 11                    |
| Промислово-фінансовий банк   | 11                    |
| Класик-банк  | 11                    |
| ОТП-банк   | 10                    |
| "Фінансова ініціатива"   | 10                    |
| Дойче-банк ДБУ   | 10                    |

банків, які найсуттєвіше збільшили і зменшили обсяги свого кредитного портфеля.

Український фондовий ринок останніми роками з багатьох причин перебуває у досить нестабільному та пригніченому стані. Особливо це стосується корпоративного сегмента цього ринку. На нашу думку, саме тому *питома вага цінних паперів у структурі активів* банківської системи в цілому за станом на 01.01.2013 р. становила лише 8.5% (за станом на 01.01.2012 р. цей показник дорівнював 9.2%), що свідчить про низьку зацікавленість більшості банків у здійсненні цього виду активних операцій. Водночас є банки, які з різних причин мають вагомому частку активів, розміщених у вигляді як державних, так і корпоративних цінних паперів. Таблиця 5 містить перелік цих банків.

*Питома вага основних засобів і нематеріальних активів у структурі активів* (див. таблицю 6) сама по собі не є однозначною позитивною чи негативною ознакою фінансової стабільності банківської установи, проте, аналізуючи показники діяльності банку, варто враховувати низьку ліквідність основних фондів даного призначення, принаймні тривалий термін їх реалізації. Середнє значення цього показника для всієї банківської системи за станом на 01.01.2013 р. дорівнювало 3.5% (на 01.01.2012 р. – 3.7%).

*Питома вага інших активів у структурі активів* є одним із показників ефективності управління банківською установою. Адже чим меншим є значення цього показника, тим менша відносна частка активів, що не приносять доходу.

Таблиця 7 містить перелік банківських установ, які мають найбільші значення даного коефіцієнта, з урахуванням того, що середнє значення цього показника для всієї банківської системи на 01.01.2013 р. дорівнювало 0.4% (за станом на 01.01.2012 р. – 1.1%).

Серед коефіцієнтів, що описують якість активів, найбільш показовими, на нашу думку, є *відношення сформованих страхових резервів під кредитні операції до кредитного портфеля та відношення резервів під активні операції до активів* на звітну дату.

Якщо припустити, що всі банки адекватно оцінюють якість власних активів і своєчасно та у повному обсязі формують страхові резерви, то чим меншими є значення цих показників, тим краще почувається той чи

Таблиця 3 містить перелік банків, які мають гранично велику та гранично малу питому вагу кредитів населення в кредитному портфелі порівняно з середнім рівнем по банківській системі, що на 01.01.2013 р. дорівнював 19% (за станом на 01.01.2012 р. – 24%). Виходячи з цього, частка кредитів підприємств у середньому по банківській системі становила 81% (на 01.01.2012 р. – 76%).

Наступний показник, який характеризує ділову активність банку і на який хотілося б звернути увагу, – *динаміка кредитного портфеля за звітний період*.

Обсяг кредитного портфеля банківської системи в цілому за 2012 рік скоротився на 119 млрд. грн., або на 15% (за 2011 рік було зафіксовано зростання на 63 млрд. грн., або на 8%). У таблиці 4 наведено перелік

**Таблиця 6. Питома вага основних засобів та нематеріальних активів у структурі активів окремих банків України на 01.01.2013 р.**

| Банківські установи зі значним обсягом основних фондів (≥ 10%)        | Значення показника, % |
|---|-----------------------|
| Східно-промисловий банк   | 32                    |
| Профінбанк  | 27                    |
| "Укоопспілка"   | 19                    |
| Український банк реконструкції та розвитку                            | 19                    |
| Агрокомбанк   | 17                    |
| "Фамільний"   | 17                    |
| "Земельний капітал"   | 16                    |
| БТА-банк  | 15                    |
| "Київ"  | 15                    |
| "Український капітал"   | 14                    |
| Полікомбанк   | 14                    |
| "Аркада"  | 13                    |
| Правекс-банк  | 13                    |
| ТММ-банк  | 13                    |
| Укркомунбанк  | 13                    |
| Старокиївський банк   | 13                    |
| Кредобанк   | 12                    |
| "Народний капітал"  | 12                    |
| "Траст"   | 11                    |
| Полтава-банк  | 11                    |
| Єврогазбанк   | 10                    |
| <b>Банківські установи з незначним обсягом основних фондів (≤ 1%)</b> |                       |
| "Фінансовий партнер"  |                       |
| Кредит-Європа-банк  |                       |
| Банк інвестицій та заощаджень   |                       |
| "Софійський"  |                       |
| "Восток"  |                       |
| "Новий"   |                       |
| Сітібанк  |                       |
| Унікредит-банк  |                       |
| Авант-банк  |                       |
| Унікомбанк  |                       |
| БМ-банк   |                       |
| "Петрокомерц-Україна"   |                       |
| Златобанк   |                       |
| Міжнародний інвестиційний банк  |                       |
| "Фінанси та кредит"   |                       |
| Артем-банк  |                       |
| Кредитвестбанк  |                       |
| Інтеграл-банк   |                       |
| АПЕКС-банк  |                       |
| "ТК-кредит"   |                       |
| Інтербанк   |                       |
| "Даніель"   |                       |
| Сведбанк  |                       |
| Південкомбанк   |                       |
| Банк "3/4"  |                       |
| "Траст-капітал"   |                       |
| "Фінансова ініціатива"  |                       |
| "Аксіома"   |                       |
| ДІВІ-банк   |                       |
| "Союз"  |                       |
| "Таврика"   |                       |
| Класик-банк   |                       |
| Альпарі-банк  |                       |
| ІНГ-банк Україна  |                       |
| "Конкорд"   |                       |
| Катеринославський комерційний банк                                    |                       |
| "Національні інвестиції"  |                       |
| Дойче-банк ДБУ  |                       |

**Таблиця 7. Питома вага інших активів у структурі активів окремих банків України на 01.01.2013 р.**

| Банківські установи зі значним обсягом інших активів (≥ 1% активів) | Значення показника, % |
|---|-----------------------|
| "Капітал"   | 5.6                   |
| Грін-банк   | 5.6                   |
| "Львів"   | 5.2                   |
| Артем-банк  | 4.2                   |
| Сведбанк  | 3.2                   |
| Полтава-банк  | 3.0                   |
| Старокиївський банк   | 2.7                   |
| "Морський"  | 2.2                   |
| Актабанк  | 2.1                   |
| "Контракт"  | 1.9                   |
| Південкомбанк   | 1.8                   |
| "Національний кредит"   | 1.5                   |
| Мотор-банк  | 1.5                   |
| Укркомунбанк  | 1.4                   |
| "Надра"   | 1.3                   |
| Перший інвестиційний банк   | 1.3                   |
| "Січ"   | 1.3                   |
| Діамант-банк  | 1.2                   |
| ОКСІ-банк   | 1.2                   |
| Кредобанк   | 1.2                   |
| БТА-банк  | 1.0                   |
| "Ренесанс-капітал"  | 1.0                   |
| Міський комерційний банк  | 1.0                   |

інший банк. І навпаки.

За станом на 01.01.2013 р. відношення резервів під кредитні операції до кредитного портфеля для банківської системи в цілому становило 19%, відношення резервів під активні операції до активів – 12% (за станом на 01.01.2012 р. – відповідно 18% та 15%). Отже, таблиця 8 містить банки, що мають найвищі (негативні) значення названих показників.

Одним із показників, що характеризують напрям діяльності банківської установи у сфері залучення пасивів, є *питома вага заборгованості перед юридичними особами у структурі зобов'язань*. Значення цього показника для банківської системи в цілому за станом на 01.01.2013 р. становило 24% (без змін порівняно з показником на 01.01.2012 р.).

Надмірне (що прямує до 100%) значення цього співвідношення може бути як наслідком свідомої відмови від залучення банком відносно "дорогих" депозитів населення і міжбанківських кредитів, так і певною ознакою недовіри до даної кредитної установи з боку фізичних осіб та інших банків.

Незначне або нульове значення даного показника може бути наслідком як фінансових негараздів у певному банку, так і інших причин, що провокують повільне збільшення або зменшення клієнтських зобов'язань.

**Таблиця 8. Відношення сформованих страхових резервів під активні операції до активів окремих банків України на 01.01.2013 р.**

| Банківські установи зі значним обсягом сформованих страхових резервів під кредитні операції (≥ 20% кредитного портфеля)    | Значення показника, % |
|--|-----------------------|
| Родовід-банк   | 1 355                 |
| "Київ"   | 169                   |
| Укргазбанк   | 63                    |
| "Преміум"  | 46                    |
| "Форум"  | 44                    |
| "Велес"  | 39                    |
| "Таврика"  | 39                    |
| Катеринославський комерційний банк   | 37                    |
| "Фамільний"  | 37                    |
| Укрсоцбанк   | 35                    |
| Сведбанк   | 35                    |
| Класик-банк  | 34                    |
| Фідобанк   | 33                    |
| Кредит-Європа-банк   | 32                    |
| Правекс-банк   | 31                    |
| Піреус-банк МКБ  | 30                    |
| Унікомбанк   | 30                    |
| Марфін-банк  | 29                    |
| "Ринкові технології"   | 28                    |
| Ерсте банк   | 28                    |
| ТММ-банк   | 27                    |
| Грін-банк  | 24                    |
| "Кліринговий дім"  | 24                    |
| Акцент-банк  | 24                    |
| "Аксіома"  | 24                    |
| ВТБ-банк   | 23                    |
| Укресімбанк  | 23                    |
| ОТП-банк   | 23                    |
| Приватбанк   | 22                    |
| Перший український міжнародний банк  | 22                    |
| Унікредит-банк   | 21                    |
| Західкомбанк   | 21                    |
| "Надра"  | 21                    |
| "Фінансова ініціатива"   | 20                    |
| Ощадбанк   | 20                    |
| Кредитпромбанк   | 20                    |
| <b>Банківські установи зі значним обсягом сформованих страхових резервів за всіма активними операціями (≥ 15% активів)</b> |                       |
| Родовід-банк   | 86                    |
| "Київ"   | 57                    |
| "Таврика"  | 46                    |
| Катеринославський комерційний банк   | 38                    |
| "Велес"  | 34                    |
| "Форум"  | 34                    |
| Унікомбанк   | 29                    |
| Укргазбанк   | 29                    |
| Сведбанк   | 29                    |
| "Преміум"  | 24                    |
| "Аксіома"  | 24                    |
| "Ринкові технології"   | 23                    |
| Укрсоцбанк   | 22                    |
| Правекс-банк   | 20                    |
| Кредит-Європа-банк   | 20                    |
| Класик-банк  | 18                    |
| ОТП-банк   | 17                    |
| "Надра"  | 17                    |
| "Фінансова ініціатива"   | 17                    |
| Кредитпромбанк   | 16                    |
| ВТБ-банк   | 16                    |
| Грін-банк  | 16                    |
| Західкомбанк   | 15                    |
| Піреус-банк МКБ  | 15                    |
| Імексбанк  | 15                    |
| "Кліринговий дім"  | 15                    |
| Приватбанк   | 15                    |

Таблиця 9. Питома вага заборгованості перед юридичними особами у структурі зобов'язань окремих банків України на 01.01.2013 р.

| Банківські установи зі значною часткою заборгованості перед підприємствами у структурі зобов'язань (≥ 50%)  | Значення показника, % |
|---|-----------------------|
| Дойче-банк ДБУ  | 99                    |
| "Ринкові технології"  | 92                    |
| ДІВІ-банк   | 92                    |
| Сітібанк  | 92                    |
| Європейський банк раціонального фінансування  | 87                    |
| Катеринославський комерційний банк  | 86                    |
| Укрбудінвестбанк  | 85                    |
| "ТК-кредит"   | 84                    |
| "Фінансовий партнер"  | 83                    |
| Інтеркредитбанк   | 79                    |
| "Мотор-банк"  | 75                    |
| "Конкорд"   | 74                    |
| "Укоопспілка"   | 71                    |
| "Кліринговий дім"   | 69                    |
| Меліор-банк   | 67                    |
| "Центр"   | 64                    |
| "Богуслав"  | 61                    |
| Євробанк  | 56                    |
| Креді Агриколь-банк   | 56                    |
| Всеукраїнський банк розвитку  | 56                    |
| Фортуна-банк  | 54                    |
| "Новий"   | 53                    |
| "Софійський"  | 52                    |
| "Велес"   | 51                    |
| Радикал-банк  | 51                    |
| "Національні інвестиції"  | 50                    |
| Банківські установи з незначною часткою заборгованості перед підприємствами у структурі зобов'язань (≤ 10%) | Значення показника, % |
| Альпарі-банк  | 0                     |
| Грін-банк   | 0                     |
| Унікомбанк  | 1                     |
| Сведбанк  | 1                     |
| Банк "3/4"  | 2                     |
| "Ренесанс-капітал"  | 3                     |
| Родовід-банк  | 3                     |
| "Київ"  | 4                     |
| "Глобус"  | 5                     |
| "Траст"   | 5                     |
| БТА-банк  | 5                     |
| Промекономбанк  | 6                     |
| АПЕКС-банк  | 6                     |
| "Русский стандарт"  | 7                     |
| Піреус-банк МКБ   | 7                     |
| ТММ-банк  | 8                     |
| Діапазон-максимум-банк  | 10                    |
| Універсал-банк  | 10                    |
| Укргазбанк  | 10                    |

Отже, таблиця 9 містить перелік банківських установ, що мають найбільшу і найменшу питому вагу коштів юридичних осіб (підприємств) у структурі залучених коштів.

**Питома вага коштів населення в структурі зобов'язань** є красномовним показником привабливості банку з точки зору роздрібних клієнтів. При цьому даний показник, за наявності

Таблиця 10. Вклади населення в структурі зобов'язань окремих банків України на 01.01.2013 р.

| Банківські установи зі значною питоною вагою вкладів населення у структурі зобов'язань (≥ 50%) | Значення показника, % | Значення показника, тис. грн. |
|--|-----------------------|-------------------------------|
| Платинум-банк  | 77                    | 2 543 682                     |
| Ідея-банк  | 72                    | 1 435 014                     |
| "Таврика"  | 70                    | 2 338 001                     |
| Промекономбанк   | 70                    | 355 461                       |
| Мета-банк  | 68                    | 443 120                       |
| ОКСІ-банк  | 67                    | 138 995                       |
| Рада-банк  | 65                    | 87 925                        |
| "Український фінансовий світ"  | 62                    | 713 534                       |
| Перший інвестиційний банк  | 62                    | 393 019                       |
| Правекс-банк   | 62                    | 2 413 610                     |
| Легбанк  | 62                    | 192 417                       |
| Європромбанк   | 61                    | 277 453                       |
| Полікомбанк  | 60                    | 171 803                       |
| Реал-банк  | 60                    | 400 174                       |
| "Грант"  | 60                    | 292 045                       |
| Актабанк   | 60                    | 2 309 330                     |
| АСТРА-банк   | 60                    | 399 978                       |
| "Київська Русь"  | 59                    | 3 000 995                     |
| "Форум"  | 58                    | 4 171 585                     |
| Старокиївський банк  | 57                    | 264 380                       |
| Західномбанк   | 57                    | 334 599                       |
| "Меркурій"   | 57                    | 841 298                       |
| Брокбізнесбанк   | 56                    | 7 911 615                     |
| Прокредит-банк   | 56                    | 1 118 834                     |
| Приватбанк   | 56                    | 85 864 910                    |
| Акцент-банк  | 55                    | 887 237                       |
| "Демарк"   | 55                    | 908 288                       |
| Експрес-банк   | 55                    | 1 135 303                     |
| Унікомбанк   | 55                    | 17 525                        |
| Укркомунбанк   | 55                    | 250 754                       |
| "Український капітал"  | 55                    | 176 537                       |
| АСВІО-банк   | 54                    | 173 482                       |
| "Морський"   | 54                    | 338 949                       |
| Регіон-банк  | 54                    | 162 942                       |
| "Золоті ворота"  | 53                    | 671 509                       |
| Енергобанк   | 53                    | 760 912                       |
| ВіЕйБі-банк  | 53                    | 6 410 252                     |
| "Січ"  | 53                    | 116 714                       |
| Інвестбанк   | 53                    | 194 976                       |
| Юнекс-банк   | 52                    | 504 281                       |
| "Кредит-Дніпро"  | 52                    | 4 051 523                     |
| Укргазпромбанк   | 52                    | 389 884                       |
| Чорноморський банк розвитку та реконструкції   | 52                    | 285 578                       |
| Експобанк  | 52                    | 818 201                       |
| Комінвестбанк  | 52                    | 353 260                       |
| Профінбанк   | 51                    | 24 870                        |
| "Львів"  | 51                    | 379 211                       |
| АвтоКРАЗ-банк  | 51                    | 516 485                       |
| "Контракт"   | 51                    | 231 589                       |
| "Столичний"  | 50                    | 123 121                       |
| "Порто-Франко"   | 50                    | 412 947                       |
| Кредобанк  | 50                    | 1 947 262                     |
| Дельта-банк  | 50                    | 13 352 496                    |

відповідних даних, доцільно розглядати не лише за станом на звітну дату, а й у динаміці. Отже, таблиця 10 містить перелік банків, які найбільше залежать від цих вкладів або є лідерами на ринку депозитів населення.

Стосовно ж банківської системи в цілому, то за станом на 01.01.2013 р. питома вага коштів фізичних осіб у структурі зобов'язань усіх банків Укра-

Таблиця 11. Динаміка вкладів населення за 2012 рік

| Банки – лідери із залучення вкладів населення (≥ 500 млн. грн.) | Значення показника, тис. грн. | Приріст, %                    |
|---|-------------------------------|-------------------------------|
| Приватбанк  | 15 616 094                    | 22                            |
| Дельта-банк   | 5 192 014                     | 64                            |
| Дочірній банк Сбербанку Росії                                   | 4 693 959                     | 108                           |
| Ощадбанк  | 4 625 116                     | 18                            |
| Укресімбанк   | 2 279 471                     | 17                            |
| Альфа-банк  | 2 219 135                     | 34                            |
| ВіЕйБі-банк   | 2 061 518                     | 47                            |
| Перший український міжнародний банк                             | 1 511 387                     | 18                            |
| "Фінанси та кредит"   | 1 334 753                     | 18                            |
| Імексбанк   | 1 027 213                     | 51                            |
| ОТП-банк  | 1 010 139                     | 22                            |
| Укрсоцбанк  | 961 334                       | 9                             |
| Креді Агриколь-банк   | 932 920                       | 40                            |
| Укргазбанк  | 912 280                       | 21                            |
| Актабанк  | 850 004                       | 58                            |
| ВТБ-банк  | 793 349                       | 15                            |
| "Кредит-Дніпро"   | 747 907                       | 23                            |
| "Фінансова ініціатива"  | 747 734                       | 76                            |
| Златобанк   | 726 134                       | 65                            |
| Терра-банк  | 679 812                       | 93                            |
| Укрінбанк   | 644 224                       | 44                            |
| "Восток"  | 599 736                       | 7 118                         |
| Ідея-банк   | 593 583                       | 71                            |
| Брокбізнесбанк  | 583 516                       | 8                             |
| Міський комерційний банк  | 583 063                       | 99                            |
| "Русский стандарт"  | 549 558                       | 295                           |
| "Надра"   | 507 314                       | 20                            |
| Ерсте банк  | 502 980                       | 48                            |
| Банки, які суттєво скоротили обсяги вкладів населення (≥ 10%)   | Приріст, %                    | Значення показника, тис. грн. |
| "Ринкові технології"  | -99                           | -27 703                       |
| Сведбанк  | -95                           | -73 894                       |
| ТММ-банк  | -75                           | -27 496                       |
| Європейський банк раціонального фінансування                    | -68                           | -13 841                       |
| "Альянс"  | -59                           | -638                          |
| Профінбанк  | -56                           | -31 749                       |
| "Траст-капітал"   | -53                           | -30 525                       |
| "Центр"   | -53                           | -6 659                        |
| Східно-промисловий банк   | -42                           | -8 370                        |
| ІНГ-банк Україна  | -40                           | -6 927                        |
| Кредит-Європа-банк  | -34                           | -11 472                       |
| "Народний капітал"  | -30                           | -12 037                       |
| Артем-банк  | -29                           | -30 993                       |
| Родовід-банк  | -26                           | -13 211                       |
| "Київ"  | -25                           | -148 829                      |
| Грін-банк   | -25                           | -5 968                        |
| Промислово-фінансовий банк                                      | -21                           | -10 464                       |
| Комерційний індустріальний банк                                 | -21                           | -11 758                       |
| Інтербанк   | -19                           | -21 353                       |
| Сітібанк  | -19                           | -5 385                        |
| АСВІО-банк  | -17                           | -35 997                       |
| "Форум"   | -16                           | -817 373                      |
| "Укоопспілка"   | -11                           | -5 971                        |
| "Фамільний"   | -11                           | -626                          |
| Кредитпромбанк  | -11                           | -587 091                      |
| Промінвестбанк  | -11                           | -945 211                      |
| Експрес-банк  | -10                           | -129 641                      |
| Фінексбанк  | -10                           | -6 924                        |

їни становила 39% (на 01.01.2012 р. – 35%).

Натомість таблиця 11 містить перелік банків, які мають найбільш по-

**Таблиця 12. Обсяг власного капіталу окремих банків України на 01.01.2013 р.**

| Банки з найбільшим обсягом балансового капіталу (≥ 1 млрд. грн.) | Значення показника, тис. грн. |
|--|-------------------------------|
| Приватбанк   | 18 300 761                    |
| Ощадбанк   | 18 118 147                    |
| Укресімбанк  | 17 856 194                    |
| Укрсоцбанк   | 7 657 085                     |
| Райффайзен-банк "Аваль"  | 6 346 028                     |
| Промінвестбанк   | 5 273 397                     |
| Перший український міжнародний банк                              | 4 214 831                     |
| Альфа-банк   | 4 099 882                     |
| ВТБ-банк   | 4 050 855                     |
| "Надра"  | 4 029 926                     |
| Укргазбанк   | 3 814 550                     |
| Родовід-банк   | 3 646 896                     |
| ОТП-банк   | 3 488 303                     |
| Дочірній банк Сбербанку Росії                                    | 3 100 593                     |
| Дельта-банк  | 3 010 265                     |
| Брокбізнесбанк   | 2 919 052                     |
| Укрсіббанк   | 2 628 830                     |
| ІНГ-банк Україна   | 2 092 620                     |
| Кредитпромбанк   | 2 065 927                     |
| "Фінансова ініціатива"   | 1 908 961                     |
| "Фінанси та кредит"  | 1 883 466                     |
| "Південний"  | 1 636 514                     |
| Креді Агриколь-банк  | 1 556 782                     |
| БТА-банк   | 1 542 226                     |
| "Форум"  | 1 475 709                     |
| Ерсте банк   | 1 409 759                     |
| Правекс-банк   | 1 262 707                     |
| Імексбанк  | 1 232 142                     |
| ВіЕйБі-банк  | 1 200 011                     |
| АСТРА-банк   | 1 145 306                     |
| Фідобанк   | 1 141 523                     |
| Банки з найменшим обсягом балансового капіталу (≤ 100 млн. грн.) | Значення показника, тис. грн. |
| "Таврика"  | -670 739                      |
| Кредит-оптима-банк   | 68 466                        |
| Інтербанк  | 69 535                        |
| "Альянс"   | 72 209                        |
| "Траст"  | 81 777                        |
| Український банк реконструкції та розвитку                       | 82 740                        |
| "Народний капітал"   | 83 664                        |
| "Фамільний"  | 84 445                        |
| Регіон-банк  | 85 288                        |
| Грін-банк  | 88 800                        |
| "Траст-капітал"  | 90 612                        |
| Прайм-банк   | 91 964                        |
| "Національний кредит"  | 93 555                        |
| Чорноморський банк розвитку та реконструкції                     | 93 573                        |
| Артем-банк   | 94 855                        |
| "Новий"  | 95 515                        |
| Акордбанк  | 99 367                        |

**Таблиця 13. Динаміка обсягів власного капіталу окремих банків України за 2012 рік**

| Банки, що суттєво збільшили обсяг власного капіталу (≥ 100 млн. грн.) | Абсолютне зростання, тис. грн. | Відносне зростання, %         |
|---|--------------------------------|-------------------------------|
| Дельта-банк   | 1 560 729                      | 108                           |
| Приватбанк  | 1 553 783                      | 9                             |
| Укрсіббанк  | 1 369 903                      | 109                           |
| Укрсоцбанк  | 1 049 312                      | 16                            |
| Укргазбанк  | 1 010 446                      | 36                            |
| Дочірній банк Сбербанку Росії   | 885 732                        | 40                            |
| ВіЕйБі-банк   | 867 596                        | 261                           |
| Креді Агриколь-банк   | 793 051                        | 104                           |
| Фідобанк  | 682 699                        | 149                           |
| Брокбізнесбанк  | 537 177                        | 23                            |
| Ощадбанк  | 471 168                        | 3                             |
| ДВІ-банк  | 468 979                        | 372                           |
| ІНГ-банк Україна  | 388 390                        | 23                            |
| Терра-банк  | 307 728                        | 116                           |
| Авант-банк  | 231 700                        | 255                           |
| Правекс-банк  | 202 383                        | 19                            |
| Ерсте банк  | 197 925                        | 16                            |
| Промінвестбанк  | 191 509                        | 4                             |
| Перший український міжнародний банк                                   | 184 911                        | 5                             |
| Банки, обсяг власного капіталу яких зменшився                         | Відносне зниження, %           | Абсолютне зниження, тис. грн. |
| "Таврика"   | -281                           | -1 041 780                    |
| Сведбанк  | -74                            | -707 290                      |
| Кредобанк   | -17                            | -123 436                      |
| БМ-банк   | -16                            | -46 038                       |
| Український професійний банк  | -5                             | -34 807                       |
| ОКСІ-банк   | -4                             | -4 808                        |
| Актив-банк  | -3                             | -17 176                       |
| Кредитпромбанк  | -3                             | -62 978                       |
| "Ренесанс-капітал"  | -3                             | -6 110                        |
| Кредит-Європа-банк  | -3                             | -12 722                       |
| "Союз"  | -2                             | -6 104                        |
| Радикал-банк  | -1                             | -1 697                        |
| "Форум"   | -1                             | -15 432                       |
| БТА-банк  | -1                             | -15 262                       |
| АПЕКС-банк  | -0.9                           | -1 708                        |
| "Кредит-Дніпро"   | -0.7                           | -4 272                        |
| "ТК-кредит"   | -0.5                           | -916                          |
| Юнекс-банк  | -0.2                           | -844                          |
| "Київ"  | -0.2                           | -1 877                        |
| ВТБ-банк  | -0.1                           | -5 792                        |

**Таблиця 14. Поточний прибуток (збиток) окремих банків України за підсумками 2012 року**

| Банківські установи зі значним розміром поточного прибутку (≥ 10 млн. грн.) | Значення показника, тис. грн. |
|---|-------------------------------|
| Приватбанк  | 1 532 760                     |
| Укргазбанк  | 1 100 254                     |
| ВТБ-банк  | 951 404                       |
| Ощадбанк  | 565 825                       |
| ІНГ-банк Україна  | 552 362                       |
| Сітібанк  | 484 023                       |
| Дочірній банк Сбербанку Росії   | 410 073                       |
| Креді Агриколь-банк   | 408 502                       |
| Перший український міжнародний банк   | 271 199                       |
| ОТП-банк  | 261 527                       |
| Промінвестбанк  | 224 766                       |
| Укресімбанк   | 159 732                       |
| Дельта-банк   | 97 858                        |
| Фідобанк  | 91 323                        |
| АСТРА-банк  | 78 526                        |
| Фольксбанк  | 66 444                        |
| Укрсіббанк  | 65 187                        |
| Піреус-банк МКБ   | 60 920                        |
| "Південний"   | 55 551                        |
| Унікредит-банк  | 54 041                        |
| Прокредит-банк  | 48 093                        |
| Український професійний банк  | 48 093                        |
| Експрес-банк  | 45 790                        |
| Банк Кіпру  | 40 690                        |
| "Хрещатик"  | 38 129                        |
| "Кліринговий дім"   | 37 996                        |
| Альфа-банк  | 36 251                        |
| Дойче-банк ДБУ  | 35 949                        |
| Райффайзен-банк "Аваль"   | 33 847                        |
| Всеукраїнський банк розвитку  | 29 760                        |
| "Український фінансовий світ"   | 27 862                        |
| ТАС-комбанк   | 26 166                        |
| Укрбізнесбанк   | 24 627                        |
| "Петрокомерц-Україна"   | 23 104                        |
| "Глобус"  | 18 006                        |
| Полтава-банк  | 17 613                        |
| "Русский стандарт"  | 15 030                        |
| Мотор-банк  | 14 917                        |
| СЕБ-корпоративний банк  | 13 748                        |
| Місто-банк  | 12 701                        |
| "Національний кредит"   | 12 607                        |
| Кредитвестбанк  | 11 240                        |
| Міжнародний інвестиційний банк  | 10 854                        |
| Укрінбанк   | 10 539                        |
| Індустріалбанк  | 10 440                        |
| Банківські установи, які мають поточні збитки                               | Значення показника, тис. грн. |
| "Таврика"   | -1 093 202                    |
| Сведбанк  | -527 275                      |
| Ерсте банк  | -466 363                      |
| Правекс-банк  | -302 285                      |
| Універсал-банк  | -272 599                      |
| ВіЕйБі-банк   | -232 404                      |
| БМ-банк   | -206 244                      |
| БТА-банк  | -103 573                      |
| Кредобанк   | -61 025                       |
| Профінбанк  | -51 050                       |
| Кредитпромбанк  | -48 866                       |
| Експобанк   | -40 362                       |
| Енергобанк  | -29 401                       |
| Родовід-банк  | -10 593                       |
| "Український капітал"   | -7 943                        |
| Фінбанк   | -6 773                        |
| Український банк реконструкції та розвитку                                  | -6 744                        |
| Агрокомбанк   | -1 765                        |
| ТММ-банк  | -1 363                        |

зитивну чи негативну динаміку вкладів населення за 2012 рік. При цьому слід зауважити, що для банківської системи в цілому за 2012 рік зростання коштів населення становило 59 млрд. грн., або 19%.

Абсолютний розмір власного капіталу є чи не найголовнішим окремо взятим показником "здоров'я" та надій-

ності банку. За 2012 рік власний капітал банківського сектору економіки зріс (очевидно, за рахунок активного формування страхових резервів і наявності поточного прибутку) на 15 млрд. грн., або на 9%, і на 01.01.2013 р. становив 170 млрд. грн. Нагадаємо, що за 2011 рік відбулося зростання капіталу на рівні 18 млрд. грн., або 13%.

Таблиці 12 і 13 містять перелік банківських установ, котрі мають



найбільший і найменший обсяги власного капіталу, і банків, які демонструють найкращу та найгіршу динаміку його зростання.

**Абсолютний розмір поточного прибутку** (див. таблицю 14) є одним із головних показників діяльності будь-якого суб'єкта підприємництва. За результатами 2012 року абсолютна більшість (156) вітчизняних банків мала додатне значення цього показника, поточні збитки констатували лише 19 банківських установ. Порівняймо: за результатами 2011 року прибуткових банків було 144, збиткових – 31.

Що ж до банківської системи в цілому, то значення прибутку за минулий рік для неї становить 4.9 млрд. грн. При цьому за 2011 рік прибуток був від'ємним (збиток) і становив –7.7 млрд. грн. Додатковим негативним чинником для подальшого розвитку банківської системи є **непокритий збиток** попередніх років у розмірі 50.9 млрд. грн.

**Прибутковість активів за звітний**

| Таблиця 15. Прибутковість активів окремих банків України за підсумками 2012 року |                               |
|--|-------------------------------|
| Банківські установи, що мають прибутковість активів $\geq 1.0\%$ за рік          | Значення показника, тис. грн. |
| Сітібанк   | 9.0                           |
| Укргазбанк   | 5.6                           |
| ІНГ-банк Україна   | 5.0                           |
| Мотор-банк   | 4.5                           |
| АСТРА-банк   | 4.4                           |
| Креді Агриколь-банк  | 4.1                           |
| Кредитвестбанк   | 3.1                           |
| "Центр"  | 3.0                           |
| Дойче-банк ДБУ   | 2.9                           |
| СЕБ-корпоративний банк   | 2.8                           |
| ВТБ-банк   | 2.7                           |
| Фольксбанк   | 2.6                           |
| "Петрокомерц-Україна"  | 2.4                           |
| "Український фінансовий світ"  | 2.3                           |
| Фідобанк   | 2.2                           |
| Прокредит-банк   | 2.1                           |
| Східно-промисловий банк  | 1.9                           |
| Дочірній банк Сбербанку Росії  | 1.9                           |
| Експрес-банк   | 1.8                           |
| Піреус-банк МКБ  | 1.7                           |
| Банк Кіпру   | 1.5                           |
| Український професійний банк   | 1.4                           |
| Полтава-банк   | 1.4                           |
| Інвестбанк   | 1.3                           |
| Мета-банк  | 1.2                           |
| ОТП-банк   | 1.2                           |
| Промислово-фінансовий банк   | 1.2                           |
| Прайм-банк   | 1.2                           |
| ТАС-комбанк  | 1.1                           |
| "Ренесанс-капітал"   | 1.1                           |
| "Кліринговий дім"  | 1.1                           |
| "Національний кредит"  | 1.0                           |
| "Глобус"   | 1.0                           |
| Фінексбанк   | 1.0                           |
| Приватбанк   | 1.0                           |
| Всеукраїнський банк розвитку   | 1.0                           |

| Таблиця 16. Прибутковість капіталу окремих банків України за 2012 рік  |                       |
|--|-----------------------|
| Банківські установи, що мають прибутковість капіталу $\geq 5\%$ за рік | Значення показника, % |
| Сітібанк   | 58.7                  |
| Креді Агриколь-банк  | 35.2                  |
| Укргазбанк   | 33.2                  |
| ІНГ-банк Україна   | 29.1                  |
| "Національний кредит"  | 26.7                  |
| ВТБ-банк   | 23.5                  |
| Дойче-банк ДБУ   | 20.2                  |
| Прокредит-банк   | 17.5                  |
| "Петрокомерц-Україна"  | 16.2                  |
| Дочірній банк Сбербанку Росії  | 15.4                  |
| Фольксбанк   | 14.9                  |
| "Український фінансовий світ"  | 12.6                  |
| Фідобанк   | 11.4                  |
| Мотор-банк   | 11.3                  |
| Кредитвестбанк   | 11.0                  |
| Експрес-банк   | 10.7                  |
| Піреус-банк МКБ  | 10.5                  |
| СЕБ-корпоративний банк   | 10.4                  |
| "Русский стандарт"   | 10.3                  |
| ТАС-комбанк  | 10.3                  |
| Міжнародний інвестиційний банк   | 10.3                  |
| Приватбанк   | 8.7                   |
| "Глобус"   | 8.7                   |
| Всеукраїнський банк розвитку   | 8.6                   |
| Укрбізнесбанк  | 7.9                   |
| Полтава-банк   | 7.9                   |
| Український професійний банк   | 7.8                   |
| Мета-банк  | 7.7                   |
| ОТП-банк   | 7.6                   |
| АСТРА-банк   | 7.0                   |
| "Кліринговий дім"  | 6.9                   |
| Перший український міжнародний банк                                    | 6.6                   |
| Інвестбанк   | 6.2                   |
| "Хрещатик"   | 6.1                   |
| Унікредит-банк   | 5.8                   |
| Банк Кіпру   | 5.7                   |
| "Центр"  | 5.5                   |

**період** визначається як відношення поточного прибутку до середньої суми активів за звітний період. Значення цього показника за 2012 рік для банківської системи в цілому дорівнює 0.4%.

Що ж до окремих банківських установ, які мають найбільші значення даного показника, то відповідні дані наведено в таблиці 15.

**Прибутковість капіталу за звітний період** визначається як відношення поточного прибутку до середньої суми власного капіталу за звітний період. Значення цього показника за 2012 рік для банківської системи в цілому становить 3.0%.

Показник **питомої ваги статутного капіталу у власному капіталі банку** можна оцінювати неоднозначно. З одного боку, статутний капітал, що формується з акціонерного або приватного капіталу шляхом емісії акцій чи за рахунок внесків засновників, є основною частиною капіталу як за розмірами, так і за значенням. Адаже чим більший ста-

| Таблиця 17. Питома вага статутного капіталу у власному капіталі окремих банків України на 01.01.2013 р. |                       |
|---|-----------------------|
| Банківські установи з незначною питомою вагою статутного фонду у власному капіталі ( $\leq 60\%$ )      | Значення показника, % |
| Сітібанк  | 8                     |
| Укрсоцбанк  | 24                    |
| Мета-банк   | 29                    |
| Полтава-банк  | 30                    |
| ІНГ-банк Україна  | 35                    |
| ТММ-банк  | 41                    |
| Полікомбанк   | 44                    |
| Райффайзен-банк "Аваль"   | 47                    |
| Старокиївський банк   | 51                    |
| Фортуна-банк  | 51                    |
| Інтербанк   | 52                    |
| Укргазпромбанк  | 52                    |
| Укрінбанк   | 52                    |
| "Укоопспілка"   | 53                    |
| "Кредит-Дніпро"   | 53                    |
| Експрес-банк  | 56                    |
| Актив-банк  | 57                    |
| "Південний"   | 58                    |
| "Траст-капітал"   | 59                    |
| Реал-банк   | 59                    |
| Фідобанк  | 59                    |
| Ідея-банк   | 60                    |
| Банківські установи з надмірною питомою вагою статутного фонду у власному капіталі ( $\geq 100\%$ )     | Значення показника, % |
| "Київ"  | 457                   |
| "Форум"   | 402                   |
| Родовід-банк  | 339                   |
| Кредобанк   | 321                   |
| Піреус-банк МКБ   | 266                   |
| Укргазбанк  | 262                   |
| БМ-банк   | 236                   |
| "Петрокомерц-Україна"   | 220                   |
| ВІЕЙБі-банк   | 196                   |
| Універсал-банк  | 193                   |
| "Львів"   | 180                   |
| "Новий"   | 157                   |
| Український банк реконструкції та розвитку  | 143                   |
| ВТБ-банк  | 134                   |
| Кредитпромбанк  | 128                   |
| Експобанк   | 128                   |
| "Національний кредит"   | 122                   |
| Енергобанк  | 119                   |
| "Хрещатик"  | 118                   |
| Дойче-банк ДБУ  | 117                   |
| "Золоті ворота"   | 115                   |
| Альфа-банк  | 113                   |
| "Фінанси та кредит"   | 111                   |
| Дочірній банк Сбербанку Росії   | 109                   |
| Прокредит-банк  | 107                   |
| "Русский стандарт"  | 103                   |
| Фінексбанк  | 102                   |
| Кредит-Європа-банк  | 102                   |
| "Капітал"   | 101                   |
| Промінвестбанк  | 100                   |
| Радикал-банк  | 100                   |
| "Фінансовий партнер"  | 100                   |
| Інтеркредитбанк   | 100                   |
| Альпари-банк  | 100                   |
| "Софійський"  | 100                   |
| Меліор-банк   | 100                   |
| "Ринкові технології"  | 100                   |

тутний капітал – тим більше ризиків беруть на себе власники банку, відповідно чим менший статутний капітал



Таблиця 18. Банки, які сплатили до бюджету найбільші (≥ 5 млн. грн.) суми податку на прибуток протягом 2012 року

| Назва банку                         | Сума податку на прибуток, тис. грн. |
|-------------------------------------|-------------------------------------|
| Приватбанк                          | 261 884                             |
| Райффайзен-банк "Аваль"             | 207 942                             |
| ІНГ-банк Україна                    | 147 803                             |
| Укрексімбанк                        | 132 661                             |
| Перший український міжнародний банк | 121 673                             |
| Дочірній банк Сбербанку Росії       | 121 411                             |
| Креді Агриколь-банк                 | 118 030                             |
| Укрсоцбанк                          | 42 701                              |
| Сітібанк                            | 39 876                              |
| Укргазбанк                          | 37 854                              |
| Альфа-банк                          | 28 935                              |
| Експрес-банк                        | 25 717                              |
| Піреус-банк МКБ                     | 21 493                              |
| "Південний"                         | 19 402                              |
| Прокредит-банк                      | 19 291                              |
| "Кредит-Дніпро"                     | 18 782                              |
| Дельта-банк                         | 17 136                              |
| Всеукраїнський банк розвитку        | 16 911                              |
| Фольксбанк                          | 16 518                              |
| Платинум-банк                       | 15 605                              |
| Ощадбанк                            | 15 060                              |
| Ерсте банк                          | 14 985                              |
| "Ренесанс-капітал"                  | 13 191                              |
| "Кліринговий дім"                   | 12 335                              |
| Банк "З/4"                          | 12 006                              |
| ОТП-банк                            | 11 378                              |
| Унікредит-банк                      | 10 487                              |
| Укрбізнесбанк                       | 9 633                               |
| ВТБ-банк                            | 9 442                               |
| Український професійний банк        | 9 216                               |
| СЕБ-корпоративний банк              | 9 180                               |
| Індустріалбанк                      | 8 620                               |
| Мотор-банк                          | 7 606                               |
| Родовід-банк                        | 6 897                               |
| "Русский стандарт"                  | 6 564                               |
| "Національні інвестиції"            | 5 247                               |
| Полтава-банк                        | 5 190                               |
| Ідея-банк                           | 5 068                               |

— тим менше вони ризикують, перекладаючи ризики на кредиторів банку. Проте в процесі розвитку банку статут-

ний фонд може перестати відігравати вирішальне значення в ролі постійної частки капіталу, отже, його питома вага у власному капіталі поступово зменшується. Натомість у разі успішного функціонування банк "нарощує м'язи" у вигляді зростання прибутку минулих років, поточного року та різних видів резервів.

В Україні ця тенденція підсилюється тією обставиною, що банки практично не сплачують дивіденди в грошовій формі. Отже, залучати нових акціонерів зі значними обсягами інвестицій банкам досить важко.

Таким чином, чим меншою є питома вага статутного капіталу у власному капіталі банку, тим, за інших рівних умов, краще. Це свідчить про те, що банк самостійно, без суттєвої допомоги акціонерів, веде прибуткову діяльність і формує достатні обсяги резервів.

Значення даного показника для банківської системи в цілому за станом на 01.01.2013 р. дорівнювало 104% (на 01.01.2012 р. — 111%), що можна пояснити накопиченим збитком минулих років. Таблиця 17 містить перелік банків, котрі мають найбільші й найменші значення даного коефіцієнта. При цьому слід зазначити, що величина показника вище 100% свідчить про те, що сума прибутку за звітний рік, прибутку минулих років, страхових резервів та інших складових власного капіталу є від'ємною величиною, отже, розмір статутного фонду перевищує розмір власного капіталу. Натомість значення коефіцієнта на рівні 100% також може свідчити про те, що банк — новостворений і за минулий рік просто не встиг накопичити значного обсягу прибутку та резервів як складових капіталу. Йдеться, зокрема,

про банки "Фінансовий партнер", "Софійський", "Меліор-банк", "Альпарі-банк".

Банк, як і будь-яка інша комерційна структура, що працює з метою отримання максимального прибутку в інтересах своїх власників, повинен щоквартально сплачувати податок на прибуток. Обсяг витрат на сплату податку на прибуток усієї банківської системи за 2012 рік становив 379 млн. грн. (за 2011 рік — 1.2 млрд. грн.).

Отже, таблиця 18 містить перелік банків, які сплатили до бюджету найбільші (≥ 5 млн. грн.) суми податку на прибуток протягом 2012 року.

### ВИСНОВКИ

1. Рішення про співпрацю з тим чи іншим банком, безумовно, має прийматися з урахуванням всебічного аналізу об'єктивних показників його діяльності.

2. Аналіз структури балансу і звітних даних банку — лише один з етапів його діагностики. Наприклад, незначний поточний прибуток може бути наслідком не лише низького рівня доходів (що свідчить про погане управління активами), а й високого рівня витрат (що може бути зумовлено активним залученням депозитів, формуванням страхових резервів під нові кредити, високим рівнем заробітної плати тощо). І навпаки, середні значення описаних вище показників не гарантують, що в банку все гаразд.

3. Жоден з описаних показників сам по собі, безвідносно до інших, не є остаточним свідченням стабільності чи негараздів у тій чи іншій банківській установі.

## Інформація з першоджерел

### Зміни і доповнення до Державного реєстру банків, внесені у лютому 2013 р.<sup>1</sup>

| Назва банку                               | Вид товариства | Зареєстрований статутний капітал, грн. | Дата реєстрації банку | Реєстраційний номер | Юридична адреса                     |
|---|----------------|--|-----------------------|---------------------|-------------------------------------|
| Запорізька область                        |                |  |                       |                     |                                     |
| Публічне акціонерне товариство "МетаБанк" | ПАТ            | 75 838 523.10                          | 12.07.1993 р.         | 182                 | м. Запоріжжя, просп. Металургів, 30 |

### Банки, включені до Державного реєстру банків у лютому 2013 р.

| Назва банку                                   | Вид товариства | Зареєстрований статутний капітал, грн. | Дата реєстрації банку | Реєстраційний номер | Юридична адреса             |
|---|----------------|--|-----------------------|---------------------|-----------------------------|
| м. Київ і Київська область                    |                |  |                       |                     |                             |
| ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "БАНК "ЮНІСОН" | ПАТ            | 123 331 000                            | 08.02.2013 р.         | 344                 | м. Київ, просп. Науки, 30-а |

<sup>1</sup> "Офіційний список банків України, включених до Державного реєстру банків" опубліковано у "Віснику НБУ" № 2, 2013 р. Зміни і доповнення, внесені до Державного реєстру банків, виділено червоним кольором. Назви банків подаються за орфографією статутів.

На замовлення "Вісника НБУ" матеріали підготувала головний економіст департаменту реєстрації, ліцензування та реорганізації банків Національного банку України Олена Сілецька.